

گفتگو

سروده ی میرزا علیجان عقیقی
گرد آورنده: عقیقه عقیقی
به ضمیمه شجرنامه خاندان عقیقی
سال انتشار ۱۳۹۸

فهرست نویسی بر اساس فیفا

سرشناسه: عتیقی، میرزا علی جان، ۱۲۶۲-۱۳۵۷.
عنوان و نام پدیدآور: دیلمون / سروده‌ی میرزا علیجان عتیقی؛ گردآورنده عتیقه عتیقی؛ به
ضمیمه سحرناهم خاندان عتیقی؛ تهیه کننده علی عتیقی.
مشخصات نشر: تفرش: کلمه طبع، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۳۳ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۶-۶۵۹۰۰۰۰-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: س. فارسی -- قرن ۱۴

موضوع: Persian poetry -- ۲۰th century

موضوع: س. تاریخی

موضوع: Historical poetry

شناسه افزوده: عتیقی، عتیقه، ۱۳۳۸-، گردآورنده

شناسه افزوده: عتیقی، علی، ۱۳۳۷-

رده بندی لکبره: ۹۴۱۳۹۸ ت / ۳۵۴ P11

رده بندی دیوبی: ۸۶۱/۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۷۶۹۴۲

گردآورنده: عتیقه عتیقی
ناشر: انتشارات کلمه طبع تفرش
صفحه آرای و طراحی جلد: سیده تلخایی
ویراستار: حمید عتیقی
سیراژ: ۲۵ جلد

نوبت چاپ: نهمین بار ۹۸

آدرس: تفرش - بلوار انقلاب، کوچه الیاس نبی، پلاک ۱

تلفن: ۰۸۶۳۶۲۲۸۱۱۵ - ۰۹۳۵۹۸۸۸۶۰۶

حق چاپ برای انتشارات کلمه طبع تفرش محفوظ است

فهرست

۷		دیساج
۳۵		انقلاب بزرگ روسیه
۱۰۳		پیدایش جرمینل
۱۷۱		سد مازینو
۱۷۹		شکست فرانسه از ایتالی
۱۸۳		درخواست میتلر از بلژیک
۱۸۶		دو طلب شدن افسران آلمانی
۱۹۱		نامه ی رینو به میتلر
۲۲۱		شجره نامه خاندان عتیقی
۲۲۹		پیوست ها

و سیاحه

«ان والقلم وولد سطورن»

هزاران پاس پروردگار عظیم و بلند مرتبه را که به ما انسان ها توانایی داد تا بتوانیم
پسندیشیم، بنویسیم و از علم و دانش بهره مند گردیم و هم چنین، باری تعالی، خداوند
سبحان را شکر می کردیم که توفیقی حاصل شد به خواندن و گردآوری دو کتاب
مرحوم خلیل الله عقیقی پدر ما را منتشر نمودیم، باشد که روح آن
مرحوم قرین رحمت الهی گردد.

و ابابعد، در راستای فعالیت های ادبی و فرهنگی، همیشه به فکر اقدامیم که
کتاب «در مکنون» از مرحوم میرزا علیجان عقیقی (۱۲۵۴-۱۳۵۹) مختص به
مشتاق و پدر مرحوم خلیل الله را به زیور طبع میارایم که این امر در تابستان ۱۳۹۷
انجام گردید. در ابتدا مختصری از زندگی شاعر را یادآور می شویم.
بهتر است معرفی این شاعر و رسته را با شعر خودش آغاز نمایم:

طوطی مطبوعه‌ی شکر قش
 ناطقی از منطقه‌ی تفرشی
 بلبل از گلبن باغ صفا
 قمری بستان حیا و وفا
 رهرو شهره حقیقت طراز
 روشن از افکار و تخی از مجاز
 نشه کش مشرب‌ی رحمتی
 ریزه خور خوان دره نعمتی
 سالک سیر طرق سروران
 ساکن بخش قصبه ترخوران
 شیء عتیقه به صد ادر صدی
 شهره عتیقی و به در مسجدی

علی جان به سر کریمایی محمد در سال ۱۲۵۹ شمسی در محله‌ی دارالسیاده ترخوران متولد شد. در کودکی پدر خود را از دست داد و در مکتب خانۀ «میرزا حسن تیرخورانی» کتاب و قرآنش را به آخر رسانید و چون استاد داشت دنباله‌ی تحصیل خود را گرفت و به مجلس درس بزرگان راه یافت و به آردی علوم زبانهای فارسی و عربی سرآمد اقران گردید. او علاوه بر پرداختن به هنر خوشنویسی و سرودن شعر، به شغل تجارت و خرید و فروش خوار و بار و تردد بین شهرهای همجوار و هم چنین کشاورزی پرداخت. در سنین میانسالی به عنوان معلم هنرو

خوشنویسی به استخدام آموزش و پرورش درآمد و به خدمت علمی و فرهنگی خود در کسوت معلمی ادامه داد.

او خطی نیکو داشت مهارت او در زمینه نستعلیق و شکسته نستعلیق بود. علی جان به محضر عارفعلی شاه رفت و در طریق عرفان نعمت الهی قدم گذاشت و علم عروض را فرا گرفت. در مدح علی، امیرالمومنین (ع) و انمهی هدی، و جریانات روز شریک است و علاقه ی شدیدی به نوشتن تحت های سقف منازل داشت. تقریباً در ده ها تحت نویسی کرده و اشعاری را که خود سروده به خطی نیکو روی تحت ها نوشته است. از وی در خانه مشغول نوشتن تحت بود که به او اطلاع دادند: یک الاغ از سقف حمام به داخل این افتاده است.

میرزا علی جان می گفت: اشعاری به پایان رسیده بود. مصرع می برای ماده تاریخ می خواستم که فی البداهه این مصرع را لقمه و روی تحت نوشتم: «از گل خن حمام به حمام خرافت» آن را محاسبه کردم، درست درآمد.

طولی نکشد که عارفعلی شاه او را به لقب «مشتاقعلی شاه» ملقب کرد.

میرزا علی جان چون حدش میرزا عشیق نام داشت، نام فامیلی عشیقی اختیار کرد و در شعر «مشتاق» تخلص می کرد. میرزا علی جان از مشاغل دولتی خوشش نمی آمد. در خرید و فروش اجناس محلی و داد و ستد متاع مشغول بود تا این که در پنجاه سالگی تعلیم خط به استخدام آموزش و پرورش درآمد. آنچه باعث استخدام وی در آموزش و پرورش شد، خط زیبای ایشان بود بدین ترتیب که در یکی از سفرهای خود که قرار بود اجناسی را از اداره فرهنگ اراک تحویل بگیرد، متولی تحویل اجناس به او می گوید من رسیدی تهیه می کنم شما انگشت رسید را بیاید فرماید. میرزا میگوید چرا شمار رسید بنویسد بلافاصله از توبره می خورم و دهات را بیرون می آورم و با خط زسا و خوش رسید را بنویسد و امضاء میکند که این خط در رسید تحویل دار مرکز را به شکفت و امی دارد و از وی می پرسد شما این خط و سواد پراستغل چار و ادا ری مشغولی و با معرفی وی به مدیر کل وقت مرکز اداره فرهنگ آن زمان ابلاغ برای استخدام وی به عنوان اولین معلم خوشنویسی تفرش را صادر و میرزا را روانه تفرش می کنند.

از کتب و تالیفات وی اطلاع چندانی نداریم، تنها کتابچه‌ی حاضر تحت
عنوان در مکنون دست یافته‌ایم که برای استفاده‌ی دوستان دست به امثال آن
می‌زنیم. مرحوم میرزا علی جان دارای سه پسر به نام‌های محمد، فتح‌الله و خلیل
الله و دو دختر بوده است. مرحوم خلیل الله، ادامه‌دهنده‌ی کارهای هنری و
ادبی پدرش بوده است.

این چند بیت نیز از سفینک خانه‌ی باشد که میرزا علی جان گفته است:

بسم الله خير الاما بحسن وامثال العلياء

بهار آمد که اطراف هوا غبرقشان کرد

جهان سپرد یکباره مانند جوان گردد

ز قطره قطره زاله بر رخ گلگونه لاله

طبیعت از روان بخشی به درختی روان گردد

مثال این بناگز سرپرستی مانده بد محروم

کنون بگر که آثار جوان در وی عیان گردد